

7000 TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TP 2022	Alkuperäinen TA 2023	TA - muutokset	TA 2023 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	5 222 477	5 093 444	0	5093444	5370663	277219
Toimintakulut	-5 691 081	-5 176 052	0	-5176052	-5372125	-196073
Toimintakate	-468 604	-82 608	0	-82608	-1462	81146

Suunnitelmapoistot -1068126€

Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan asukkaiden ja elinkeinoelämän tarvitsemien yhdyskuntateknisten palvelujen tuottamisesta ja ylläpidosta sekä hoitaa siihen kuuluva hallinto suunnitelmallisesti. Tehtäviin kuuluvat kunnan rakennuttamisen, vesihuollon, liikenneväylien, tilapalveluiden sekä ympäristötoimen alaisen rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun valmistelu- ja toimeenpanotehtävät. Jätehuollosta koko kunnan alueella vastaa Sammakkokangas Oy. Vuonna 2023 hyvinvointialue-muutoksen myötä peruspalvelulautakunnan alaisuudesta siirtyi ympäristöterveydenhuolto ja löytöeläimet ympäristötoimen alaisuuteen. Vastaavasti pelastustoimi poistui teknisen lautakunnan palveluista hyvinvointialueelle.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Uuraisten kunta kuuluu Jyväskylän seutukuntaan ja on mukana yhteisesti hyväksytyssä seudun rakennemallin toteuttamisessa. Rakennemallissa käsitellään asumista, liikennettä ja maankäyttöä seudullisesta näkökulmasta. Uurainen on mukana myös Jyväskylän kaupunkiseudun yhteistyössä MAL-sopimusmenettelyssä, joka on tuonut uusia työtehtäviä hoidettavaksi.

Keskeisimmät muutokset vuonna 2023 kohdistuivat hyvinvointialueen muodostamiseen ja sen aiheuttamien toimintamuutosten hallintaan. Esimerkiksi vuokratiloihin liittyvät tehtävät teettivät paljon valmistelu- ja selvitystyötä. Keskeisimmät muutokset henkilöstöpuolella kohdistuivat teknisen hallinnon ja ruoka- ja siivoustoimen henkilöstömuutoksiin ja uusiin rekrytointeihin. Tekninen johtaja irtisanoutui marraskuussa 2023, mikä aiheutti uusia työjärjestelyitä loppuvuoden ja rekrytointivaiheen ajaksi. Ohjelmistomuutokset (eFina ja Finzilla) taloushallintapuolella aiheuttivat haasteita monien laskutusten yhteensovittamisessa (Vesikanta, rakennusvalvonnan laskutus) sekä kirjanpidon joustavuudessa entiseen verrattuna. Kirjanpidon ulkoistaminen lisäsi työtaakkaa myös teknisen hallinnossa vuoden 2023 osalta, joten tilapalvelujen hallinnon toimintaan ei pystytty tekemään tarvittavia muutoksia.

Vesihuoltolaitoksen taloutta ja toimintaa tehostettiin edelleen toteuttamalla vesityöryhmässä tehtyjä linjauksia yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa. BDO teki vesiosuuskuntien ja vesilaitoksen osalta rakenneselvityksen kesällä 2023, joka käytiin vesityöryhmässä läpi. Loppuvuoden vesityöryhmässä päätettiin aloittaa yhdistymisselvitystyö halukkaiden vesiosuuskuntien ja vesilaitoksen osalta vuonna 2024.

Rakennusvalvonnan toiminnassa jatkettiin hyvin toimivaa yhteistyötä Saarijärven kaupungin kanssa. Henkilöstön palkkakulut jaetaan vastaamaan tehtävää työtä, eli kulut tiliöidään vastuualueiden mukaisesti arvioidun työkuorman mukaan, kuten vuonna tehtiin jo vuonna 2022.

Puistojen ja yleisalueiden osalla oli varattu rahaa viheralueiden ja yleisilmeen kohentamiseen. Hallinnon palkkamäärärahoissa varauduttiin 12 kk:n osalta vihertyötekijän palkkaukseen, joka tekee 50 % työajasta kiinteistörekisterihankkeen tehtäviä ja 50 % vihertöiden työjohtamista ja käytännön töitä.

Ruoka- ja siivouspalvelu on kirjattu teknisen toimen tila- ja tukipalveluiden yhteyteen vielä erikseen selkeyden vuoksi, sillä se on kokonaisuutena ollut vasta vuoden 2020 alusta teknisen lautakunnan alaisuudessa. Määrärahat on sisällytetty kuitenkin tuki- ja tilapalvelu -kustannuspaikan alle.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Asiakaslähtöinen toiminta, sujuvuus, toiminta on inhimillistä, hyväntuulista ja uudistuvaa		
	Mittari arviointikriteeri:	Tavoitetaso 2023
Osaaminen on ajan tasalla	Lakiopillisesti oikea neuvonta: valitusten ja oikaisuvaatimusten vähyys.	Koulutustarpeet kartoitetaan ja osallistutaan koulutuksiin määrärahojen puitteissa
Tehokas verkostotoiminta	Tehokkaat ja taloudelliset toimintamallit	Ratkaisujen etsiminen lähialueiden eri toimijoiden ja viranomaisten kanssa
Joustavuus ja mutkattomuus asiainnissa	Tyytyväiset asiakkaat, aikatauluissa pysyminen	matalan kynnyksen palvelu, yhden luukun periaate
Toteutuminen Koulutuksiin osallistuttiin lähinnä webinaarien ja Teams-yhteyksien kautta. Yhteistyö lähikuntien viranhaltijoiden ja toimijoiden kanssa sujui hyvin ja sitä pyritään lisäämään jatkossa. Toiminta on joustavaa pienistä henkilöresursseista huolimatta. Kiire vaikeuttaa aikataulussa pysymistä.		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Talouden osalta talousarviossa pysymistä uhkasi Venäjän Ukrainaan kohdistaman sodan aiheuttamat vaikutukset energian ja materiaalien hintoihin. Tämän vuoksi myös kunnassa parannettiin poikkeusolovarustelua jo vuonna 2022 ja varauduttiin mahdollisiin sähkökatkoihin. Sähkön hintojen nousu ei onneksi toteutunut pahimman skenaarion mukaisesti.

Henkilöstöresurssit ovat erittäin pienet ja organisaatio on haavoittuvainen. Yksikin pidempi poissaolo voi vesittää hankkeiden etenemisen. Ohjelmistomuutokset ja kirjanpidon ulkoistaminen lisäsivät työkuormaa hallinnon osalta. Henkilöstövaihdokset teknisellä osastolla sekoittavat hetkellisesti rutiineja ja uusien toimintatapojen omaksuminen vie aikansa. Tiedon siirtyminen ja hankkeiden hallinta horjuu henkilövaihdosten yhteydessä. Tehtäväkuvien/vastuualueiden epäselvyydet ja kiire aiheuttavat epäselvyyttä ja asioita voi jäädä huomaamatta.

Lainsäädännön muutokset ja niiden huomioon ottaminen aiheuttaa haasteita ajankäytöllisesti. Mittavat investoinnit ja niiden hallinta pienillä henkilöstöresursseilla aiheuttavat ongelmia, hankkeissa vaadittaisiin todella monipuolista tietotaitoa, jotta asiat menisivät kunnan kannalta edukkaimmalla tavalla. Investointihankkeiden vetäminen vie merkittävän osan työajasta tekniseltä johtajalta, joka vaikuttaa henkilöjohtamiseen ja töiden organisointiin negatiivisesti. Työuupumisen vaikutus työnteon laatuun ja motivaatioon sekä pelko sairauslomista ovat erittäin merkittävä riski.

7100 Hallinto ja muu toiminta

	TP 2022	Alkuperäinen TA 2023	TA - muutokset	TA 2023 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	35 342	35 000	0	35000	35224	224
Toimintakulut	-262 920	-205 330	0	-205330	-279899	-74569
Toimintakate	-227 578	-170 330	0	-170330	-244675	-74345

Suunnitelmapoistot 0 €

Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Hallinto- ja muu toiminta kattaa teknisen toimen virastotyöntekijöiden palkkamenot sekä tarvikehankinnat ja kaluston. Tavoitteena on hoitaa asetetut tehtävät tehokkaasti / taloudellisesti talousarvion puitteissa. Teknisen toimen hallinnon osalla palkkakulut on muutettu vastaamaan tilapalvelun, ympäristötoimen, vesihuoltolaitoksen ja rakennusvalvonnan toiminnan henkilöstömuutoksia ja työmäärää. Rakennusrekisterihankkeen määräaikaisen työntekijän palkkakulut ovat hallinnon palkkakuluissa (50 % vihertyössä). Pian eläköityvän toimistosihteerin seuraajaksi palkattiin joulukuussa uusi toimistos sihteeri opettelemaan tämän pitkään yksin hoitamia tehtäviä, kuten vesikannan käyttöä. Tekninen johtaja irtisanoutui marraskuussa, mikä lisäsi ympäristösihteeri/vesihuoltoasiantuntijan työtaakkaa loppuvuodesta. Rekrytoinnit lisäsivät henkilöstökuluja loppuvuodesta.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Hallinnon osalla vuosi 2023 oli kirjanpito-ohjelmien muutosvuosi ja loppuvuotta värittivät rekrytoinnit sekä toimistosihteerin, että teknisen johtajan osalta. Minimaalisen resurssoinnin takia poissaolotilanteet kerryttivät työtaakkaa. Huomattavissa oli, että nykyorganisaatiolla saadaan tehtyä asioiden hoitumisen kannalta pakolliset ja lakisääteiset

tehtävät, mutta toiminnan kehittämiseksi ja projektien hoitamiseksi ei jäänyt aikaa. Henkilöstömuutoksien vaikutuksia ja sen aiheuttamia tarpeita seurataan, sekä reagoidaan tilanteeseen tarpeen mukaan.

Rakennusvalvonnan lakisääteisten tehtävien ostopalvelusopimuksen vakinaistaminen on ollut merkittävä tekijä toiminnan jatkuvuuden takia. Järjestelyjen myötä painopisteenä on toiminnan tehokkuus ja rakennusvalvonnan toiminnan saaminen kehittyvälle tasolle. Tehokkaiden toimintatapojen edistämiseksi etätöitä on voinut tehdä aina tilanteen vaatimassa määrin. Etätöiden avulla on osoitettu työn tehostumista ja työssäjaksaminen on parantunut.

Tilapalvelun osalla pyritään noudattamaan vuosikelloa, jonka mukaisesti tehtiin taloudellista seuranta ja asiakkaiden tiedottamista. Kiinteistökannan salkutusta aloitettiin tekemään ja HVA-muutoksen myötä otettiin käyttöön uusi Skenarios- ohjelma kiinteistökannan hallintaan.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Henkilöstön ja osaamisen riittävyys, sujuvuus, uudistuvuus		
Nykyinen henkilöstö pystyy hoitamaan työnsä ajallaan	Mittari arviointikriteeri: Asiakaspalaute, työtehtävien kasaantuminen, työhyvinvointi	Tavoitetaso 2023 Koulutukset, tehtävänkuvien tarkistaminen, työnjako, kehityskeskustelut
Työvälineet ja ohjelmistot ajan tasalla, uudet palvelut asiakkaille	Työtehtävistä suoriutuminen, tehokkuus, etätöiden lisääminen	Ergonomia ja työolosuhteet asianmukaiset, uudenlaiset toimintamallit asiakaspinnassa
Toteutuminen: Vuonna 2023 mm. kirjanpidon ulkoistaminen ja ohjelmistomuutokset lisäsi työkuormaa, joka aiheutti hallinnon tehtävien priorisointia. Pitkät poissaolot ja teknisen johtajan irtisanoutuminen kuormittivat. Koulutuksiin osallistuttiin mahdollisuuksien mukaan. Etätömahdollisuus tuo joustavuutta työtehtävien edistämiseen.		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Muutosten aiheuttama epävarmuus, resurssipula normaalien työtehtävien järjestämiselle (ylityöt ja kuormitus). Määrärahojen riittämättömyys ja osaavan työväen löytäminen tilapäisten työjärjestelyjen hoitamiseksi. Minimaalet henkilöstöresurssit (työnjako voi osoittautua mahdottomaksi), työssäjaksaminen.

7300 Vesihuoltolaitos

	TP 2022	Alkuperäinen TA 2023	TA -muutokset	TA 2023 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	394 344	413 378	0	413378	434042	20664

Toimintakulut	-414 471	-489 270	0	-489270	-446844	42426
Toimintakate	-20 127	-75 892	0	-75892	-12802	63090

Suunnitelmapoistot -117129 €
Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on tuottaa ja toimittaa toiminta-alueellaan oleville kiinteistöille laatuvaatimukset täyttävää talousvettä mahdollisimman häiriöttömästi. Viemärlaitos huolehtii toiminta-alueellaan jätevesien johtamisesta ja puhdistamisesta sille asetettujen vaatimusten mukaisesti. Uuraisten kunta ei itse käsittele jätevesiä vaan jätevedet johdetaan kirkonkylästä, Jokihaarasta ja Kynnämöisiltä Nenäinniemen jätevedenpuhdistamolle Jyväskylään. Kangashäkin alueen jätevedet johdetaan Äänekosken Energian jätevesipuhdistamolle.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Tavoitteena oli pitää veden laatu tavoitearvoissa ja ylläpitää mahdollisimman häiriötöntä vedenjakelua. Kuluttajien kannalta haitallisimpia asioita ovat nimenomaan toimituskatkokset ja niiden jälkeiset laatuhäiriöt käyttövedessä. Lähtökohtana on, että uusien tonttialueiden infraverkko rakennetaan valmiiksi ennen tonttien myyntiä ja rakentamiskustannukset huomioidaan tonttien myyntihinnoissa. Tilikauden aikana rakennettiin Sarkolan uuden asemakaava-alueen kunnallistekniikka.

Vesihuollon talouden elvyttämiseksi jatkettiin vesityöryhmässä läpikäytyjen toimenpiteiden täytäntönpäytä kunnanvaltuuston päätöksen (14.12.2020 § 41) mukaisesti. Äänekosken Energia Oy:n vesihuoltolaitoksen toiminta-alue vahvistettiin vuonna 2023 ja Akonmäen vesiosuuskunnan liiketoimintakauppa tehtiin loppuvuodesta (yhdistyi kunnan vesilaitokseen). Pääpaino hallinnon osalla oli vesilaitoksen ja vesiosuuskuntien yhdistymishankkeen edistäminen. BDO Oy teki vesiosuuskuntien ja vesilaitoksen osalta rakenneselvityksen kesällä 2023, joka käytiin vesityöryhmässä läpi. Loppuvuoden vesityöryhmässä päätettiin aloittaa yhdistymisselvitystyö halukkaiden vesiosuuskuntien ja vesilaitoksen osalta vuonna 2024.

Käyttömaksun perusteena on kiinteistön käyttämän veden määrä. Se mitataan laitoksen asentamalla vesimittarilla. Käyttömaksu peritään erikseen veden hankinnasta ja viemäroinnistä. Maksut sisältävät arvonlisäveron. Jos kiinteistössä ei ole vesimittaria, käyttömaksu määräytyy henkilöluvun mukaan, sekä vedelle että jätevedelle 50 m³/hlö/vuosi. Vuonna 2023 perusmaksuihin tuli 10 % korotus. Esimerkiksi omakotitalon osalta nosto tarkoitti 0,90 e/kk nostoa eli vuositasolla 10,8 e hinnannousua (alv 0 %). Käyttömaksuja nostettiin 8 % ja liittymä- ja palvelumaksuja nostettiin 5 %. Sako- ja umpikaivolietteen käsittelymaksuja nostettiin myös 5 % (Tekninen lautakunta 12.10.2022 § 60).

Vesi v. 2023: 2,01 e/m³ (alv 0 %), 2,49 e/m³ (alv 24 %).
Jätevesi 2023: 2,98 e/m³ (alv 0 %), 3,70 e/m³ (alv 24 %)

Vesi v. 2022: 1,86 e/m³ (alv 0 %), 2,31 e/m³ (alv 24 %):
 Jätevesi 2022: 2,76 e/m³ (alv 0 %), 3,42 e/m³ (alv 24 %)

Vesihuollon laskutus:

Vesihuoltolaitoksen laskutus	Puhdasvesi m3	Jätevesi m3	Puhdasvesi €	Jätevesi €
Vesiosuuskunnat	25757	32758	51772	97619
Kunnan omat kiinteistöt	8842	8842	17772	26350
Muut asiakkaat	31950	31533	100600	93970
Yhteensä	66549	73133	170144	217940

Merkittävimmät kustannukset vuonna 2023:

JS Puhdistamo jätevesien käsittelymaksut	-74740e
Alva Yhtiöt Oy:n jätevesien johtaminen puhdistamolle	-134907e
Puhtaan veden ostaminen	-10340e

Kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen liittymättömiä kiinteistöjä liitettiin vesihuoltolaitoksen piiriin 2 kpl, joille tuli sekä vesi- että viemäri liittymä. Vesilaitoksen liittymismaksutulot kirjataan kunnan taseeseen.

Peltokankaan vedenottamon varavedensyötön rakentaminen Lanneveden verkostoon on otettu käyttöön 1.2.2019. Saarijärven Vesihuolto Oy:ltä on ostettu vettä vuoden 2023 aikana 8760 m³. Vuoden 2023 kulut ostovedestä yhteensä olivat 10340e (alv 0%). Alva-yhtiöltä ei ole vuoden 2019 jälkeen ollut tarvetta ostaa talousvettä, Lanneveden putken valmistuttua. Talousvesisopimuksen mukainen perusmaksu kuitenkin veloitetaan kuukausittain.

Kunnossapidettävää verkostoa:

Vesi- ja viemäriverkostoa kunnan vesilaitoksen alueella (keskustan alueella) **33 km**.

Siirtolinjat:

Jyväskylä-Uurainen 12,7km. Uurainen - Kelloperä 3,7km. Pölykankaantie- Remulanraitti 4,5km. Uurainen-Peltokankaan vedenottamo 4,1 km. Siirtolinjoja yhteensä **25 km**.

Yhteensä koko verkosto 58 km.

Vesilaitoksella on myös ylläpidettäviä jäteveden pumppaamoja 19 kpl sekä yksittäisiä kiinteistöpumppaamoja.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Vesihuollon toimivuus, sujuvuus, viihtyisyys		
Tavoite	Mittari arviointikriteeri	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2023
Vedensaannin turvaaminen kaikissa olosuhteissa	Asiakaspalaute, häiriötilanteet	Verkoston rakenteet kunnossa, riittävästi vedenottamoita ja varajärjestelmiä
Yhteistyö kunnan alueella	Palaute muilta	Vesityöryhmä

toimivien vesiosuuskuntien kanssa	vesihuoltolaitoksilta	
Pumpatun jätevesimäärän vähentäminen Jätevesipumppaamoiden toimivuus	Jäteveden siirron ja käsittelyn kustannukset Ylivuodot, häiriötilanteet	Jätevesimäärän vähentäminen, taksan pitäminen ajan tasalla. Hälytysjärjestelmät, toimintakortit, henkilökunnan osaaminen
Toteutuminen	Vesiosuuskunnilta hyvää palautetta yhteistyöstä. Käyttömaksujen nosto, perusmaksujen nosto. Varautumisasioiden läpikäynti ja toimintakorttien päivitys, ei vedenjakelun keskeytyksiä. Pieniä pumppaamojen toimintahäiriöitä (pienet pumppaamot).	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Vesijohtoverkoston vanhimman osan kunto ja verkoston vuototilanteisiin liittyvät riskit. Pitkät välimatkat, vesilaitoksen antoisuus ja veden laatuhäiriöt, onnettomuudet ja ilkeiden uhka. Viemäriverkoston kunto, jätevesipumppaamoiden toiminta, hulevedet. Pienten henkilöresurssien takia vesihuollon asiat siirtyvät ja asiat ei pysy ajan tasalla, hankkeiden edistäminen pitkittyy. Mittarikaivojen asentamisen myötä kloorauskaivojen ja huuhteluyhteiden tilanne vesiosuuskuntien yhdyshaaroista on parantunut. Pienet henkilöresurssit ja useille vesilaitoksille jakautunut ylläpitovastuu.

7500 Tuki- ja tilapalvelut

	TP 2022	Alkuperäinen TA 2023	TA - muutokset	TA 2023 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 742 197	4 559 466	0	4 559 466	4 812 270	252 804
Toimintakulut	-4 202 824	-3 864 443	0	-3 864 443	-4 012 044	-147 601
Toimintakate	539 373	695 023	0	695 023	800 226	105 203

Suunnitelmapoistot -710742 €
Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus Tilapalvelu: Kunnan omistamien kiinteistöjen ylläpito pohjautuu säännölliseen kiinteistönhoitotyöhön. Kiinteistöjä kunnostetaan ja ylläpidetään vuosittain siten, että tiloissa mahdollistetaan käyttäjäryhmien edellyttämä toiminta turvallisessa ja terveellisessä ympäristössä. Tuleviin saneerauksiin ja rakennushankkeisiin varaudutaan ennakolta teknisten käyttöikien edellyttämällä syklillä sekä toimialoilta tulevien tarveesitysten pohjalta. Tilapalvelun kustannukset koostuvat kiinteistönhoidon tuottamiseen tarvittavan henkilöstön ja kaluston kuluista, sekä kiinteistöjen ylläpidon vaatimista kuluista. Tilapalvelut on myynyt kiinteistönhoidon palvelut Uraisten vuokratalot Oy:lle v. 2022 alkaen. HVA-muutoksen takia kunta vuokrasi ns. sote-kiinteistöt ja tilat hyvinvointialueelle

3+1 pituisilla vuokrasopimuksilla. Tilojen hallintaa varten otettiin käyttöön uusi Skenarios-ohjelmisto.

Tukipalvelut: Tukipalvelujen osalla tuotettiin sisäisenä laskutustyönä laaja tehtäväkenttä muille toimialoille. Tukipalveluiden kulut koostuvat henkilöstö- ja kalustomenoista, joita tarvitaan tuottamaan mm. vesilaitoksen, puistojen, katujen, tiestön, yleisten alueiden, leikkikenttien, ruoka- ja siivouspalvelujen sekä liikuntapaikkojen ylläpitotehtävät.

Kiinteistöjen ylläpidon toimintamalli muuttui vuosien 2020 ja 2021 aikana kokonaisvastuulliseen tilapalvelu-malliin. Ensimmäisten toimintavuosien jälkeen olemme saaneet vertailukelpoista aineistoa. Uusina ylläpidon kohteina tulivat vuonna 2022 Oikarin Helmi sekä Touhula- kiinteistö Hirvaskankaalta.

HVA-muutokset vaikuttivat merkittävästi ruoka- ja siivoustoimeen vuokrattujen kohteiden ylläpidon siirryttyä hyvinvointialueen hoidettavaksi. Siivoustoimessa siirryttiin siivouksen osalla ostopalvelusopimuksesta omaan tuotantoon Hirvasen koulun ja päiväkodin sekä Oikarin Helmen osalla.

TILAPALVELU

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Tilapalvelujen osalla toiminnan kehittäminen ei ole edennyt palveluinsinöörin pois jäännin myötä. Sisäiset laskutukset ja vuoden 2024 talousarvio saatiin tehtyä, mutta mm. ohjelmistovaihdokset vaativat henkilöstöltä uuden opettelua. Laskutusrytmi on alkanut vakiintua tilapalvelumallin mukaiseksi. Hyvinvointialueelle vuokrattavien tilojen sopimusten teko edellytti myös uuden ohjelmiston käyttöönottoa ja hallintaa. Talven sää oli hyvin vaihteleva, joten hiekoituksen osalta on ylitystä koko tilapalvelun osalta. Vuonna 2023 Koulukeskuksella tehtiin sisäilman laatua parantavia korjaustöitä sekä viimeisteltiin korjaustöitä vuoden 2022 myrskyn jäljiltä (vesikaton irtoaminen), mikä näkyy ylityksenä varattuihin määrärahoihin. Ennakoimattomat ja akuutit asiat ruuhkauttivat ja siirsivät muiden töiden tekoa. Investointeihin oli varattu Hirvasen päiväkodin muutostyön suunnitteluun määrärahat, mutta kunnanvaltuuston päätöksen mukaisesti ne siirrettiin käyttötalouspuolelle kustannuspaikalle 70723 (Hirvasen päiväkot). Ylityksiä oli myös Pikkulan remonttien ja mm. Hirvasen koulun osalta, jonne tehtiin kentän valaistusmuutoksia ja lämmityskulut ylittivät varatut määrärahat.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Vähentyneen henkilöstön takia epävarmuus tiedon puutteesta ja riskit töiden tekemättä jäämisestä. Laskutuksien venyminen vaikuttaa muiden toimialojen talousseurantaan. Yllättävien menoerien takia määrärahojen ylittäminen ja talousarvion ylitykset. Tulopuolella toimitiloille ei ole kysyntää tai vapaat toimitilat eivät ole muunneltavissa käyttäjien tarpeita vastaaviksi (kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa). Vaikeasti täytettävät tehtäväkuvat ja osaamisen löytäminen.

TUKIPALVELU

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Tukipalveluiden sisäisen laskutuksen perusteita käytiin lävitse. Liikuntatoimelle tuotettavan liikuntapaikkahoidon kustannustenjaon ja vastuualueiden osalta toimintaa saatiin

kehitettyä. Uusi urheilukenttä valmistui vuonna 2022 ja kentän ylläpitoasiat saatiin opeteltua sekä ylläpitotehtävien edellyttämä kalusto saatiin hankittua. Luontopolkujen kunnostukseen panostettiin ja Aittovuoden frisbeegolf-radan laajennus sekä urheilukentän valaistu latu-hanke toteutettiin investointina.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Tukipalvelujen sisäisten laskutusten epäselvyydet ja keskeneräinen laskentamalli. Aikatauluista jäljessä olevat laskutukset vaikuttavat muiden toimialojen talousseurantaan. Toiminnan rajapintojen vastuiden epäselvyys ylläpitoa tilaavan vapaa-aikatoimen ja teknisen toimen välillä aiheutti ajoittain hankaluutta. Historiasta epäselvinä siirtyneet vastuut eivät ole kaikilta osilta selkeitä. Yhden henkilön varassa oleva ylläpitopalvelu on haavoittuvainen, eikä toiminnan tuottamiselle ole mietittynä vaihtoehtoja.

Ruoka- ja siivouspalveluyksikkö

	TP 2022	Alkuperäinen TA 2023	TA - muutokset	TA 2023 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 383 824	1 162 080	0	1162080	1133294	-28786
Toimintakulut	-1 448 709	-1 131765	0	-1131765	-1094992	36773
Toimintakate	-64 885	30315	0	30315	38302	7987

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Ruoka- ja siivouspalvelut toimivat tukipalveluina Tilapalvelussa ja ne tuottavat ruoka- ja siivouspalveluita pääosin kunnan omaan käyttöön. Valmistuskeittiötä on yksi koulukeskuksella. Lounaita valmistetaan n. 930 / päivä. Koulukeskuskeittiössä valmistetaan kaikkien koulujen ja päiväkotien ateriat. Palvelukeittiötä, joihin toimitetaan ruoka koulukeskuskeittiöstä, on Hirvasen koululla, Kyynämöisten koululla, Höytiän koululla, päiväkotiki Pikkulassa, Hirvasen päiväkodilla ja päiväkotiki Helmessä. Siivouspalvelu huolehtii omana työnä kunnan toimitilojen siisteydestä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Sotemuutoksessa 1.1.2023 alkaen palvelukeskuskeittiön toiminta ja palvelukeskuksen sekä Rivikuukan kerhotilojen siivous siirtyivät Hyvinvointialueen järjestettäväksi. Hyvinvointialueelle siirtyi viisi työntekijää; neljä ruokapalvelusta ja yksi siivouspalvelusta. Päiväkotien ruoanvalmistus ja yksi kokki siirtyi palvelukeskuskeittiöstä koulukeskuskeittiölle. Muutos oli iso ja uusi toimintamalli vaati paljon opettelemista ja toimintatapojen kehittämistä. Motivoituneen ja ammattitaitoisen henkilöstön ansiosta vuosi sujui isosta muutoksesta huolimatta yllättävän hyvin. Varsinkin kouluilta saatiin hyvää asiakaspalautetta ruoasta ja henkilökunnan toiminnasta. Siivouspalvelussa rekrytoitiin neljä vakituista siivoojaa. Myös Hirvasen koulun, Hirvasen päiväkodin ja päiväkotiki Oikarin Helmen siivous päädyttiin toteuttamaan kunnan omana työnä.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Toiminnan sujuvuus; työ ja palvelu on inhimillistä, hyväntuulista ja uudistuvaa		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2023
Ruokapalvelun sujuvat ja uudistuneet toimintatavat sotemuutoksesta johtuvassa uudessa toimintamallissa	Suunnittelupalaverit, muut palaverit, kehityskeskustelut	Suunnitellaan yhdessä toimintatavat / toimenkuvat niin järkeväksi, kuin mahdollista. Mietitään, millä tavoin voidaan järjeistää ja helpottaa valmistuskeittiön toimintaa mm. mitä tehtäviä voidaan siirtää tehtäväksi eri toimipaikkojen palvelukeittiöissä. Ruokalistan päivittäminen niin, että se soveltuu uuteen toimintamalliin, huomioiden myös asiakkaiden toiveita. Digitaalisuuden hyödyntämisen lisääminen niin, että mm. joka toimipaikassa riittävä laitteisto. Palaverien pitäminen välillä etäyhteydellä.
Sijaisten saatavuuden parantaminen	Henkilöstön riittävyys	Gratialta tuli työnantajien käyttöön opiskelijarekry. Tarvittaessa yritetään sitä kautta saada sijaisia.
Hyvinvoivat asiakkaat ja henkilökunta sekä viihtyisä toimintaympäristö	Asiakastyytyväisyys, ruoan menekki, tilojen siisteys Asiakastyytyväisyys Palaverit, Esimiesvarit, Kehityskeskustelut Tilojen siisteys	Jatketaan eri toimialojen yhteisen ravitsemuskasvatusryhmän toimintaa, joka lisää ja helpottaa myös eri toimipaikkojen välistä yhteistyötä sekä palautekeskustelua. Hyödynnetään Webropol-kyselytyökalua asiakastyytyväisyyskyselyissä ainakin kouluilla Siivouksesta pyydetään palautetta joka toimipaikalta vähintään 1 krt / v. Korostetaan yhteistä, osallistavaa suunnittelua ja

		<p>keskustelua. Esimies käy kahdenkeskiset keskustelut jokaisen työntekijän kanssa.</p> <p>Joka toimipaikan siivous pyritään tekemään omana työnä Alkuvuodesta pidetään v. 2022 tehtyjen siivousmitoitusten seurantalaveri mitoittajan kanssa</p>
<p>Toteutuminen</p>	<p>Ruokapalvelun toimintaa suunniteltiin ja kehitettiin useissa palaverissa ja jatkuvasti käytännön työn ohessa. Kaikki työntekijät pääsivät mukaan suunnitteluun ja heitä kuultiin. Koulukeskuskeittiöstä lähtevien ruoan- ja elintarvikkeiden määrä on iso. Sovittiin, että Hirvasen koululta toimitetaan elintarvikkeita mahdollisimman paljon Hirvasen päiväkodille. Hirvasen koululla tehdään osa ruoanvalmistustehtävistä mm. salaattit, paistetaan kappaleruoat ja kypsennetään perunat ja pastat.</p> <p>Ruokalistaa päivitettiin jonkin verran niin, että se soveltuu uuteen toimintamalliin, huomioiden mm. henkilöstöresurssien ja laitekapasiteetin riittävyys. Kuten yleensäkin, niin ruokalistan suunnittelussa on huomioitu asiakasryhmät ja asiakkaiden toiveita ja mieltymyksiä = vain syöty ruoka ravitsee.</p> <p>Uusi työvuoro-ohjelma tuli käyttöön lokakuussa. Kaikille siivojille hankittiin henkilökohtainen työpuhelin, koska työaikakirjaaminen tapahtuu kännykkäsovelluksella. Uuden työvuoro-ohjelman hankinta tuli ajankohtaiseksi kunnassa, koska iso osa vanhan ohjelman käyttäjistä siirtyi Hyvinvointialueelle ja sen myötä tuli tarve hankkia taloudellisempi ohjelma. Uuden ohjelman käyttäjiä ovat ruoka- ja siivouspalvelu sekä varhaiskasvatus. Uuden ohjelman ymmärtäminen ja oppiminen oli aluksi melko haastavaa, mutta kaikki ovat oppineet käyttämään. Uusi ohjelma on sujuvoittanut paljon työvuorolistojen käsittelyä, koska kaikki toimii digitaalisesti.</p> <p>Sijaistilanne oli aika huono, varsinkin ruokapalvelussa, mutta pääasiassa joka sijaistamistilanne saatiin järjestettyä. Opiskelijarekryyn ei turvauduttu. Koulukeskuskeittiössä aloitti pidemmän työloman sijaisena kokiksi opiskeleva oppisopimusopiskelija.</p> <p>Maaliskuulle tuli kutsu ruokakasvatustyöryhmän palaveriin, mutta se peruttiin. Ravitsemuskasvatustyöryhmä ei enää kokoontunut. Se johtunee siitä, että ravitsemusterapeutti ei ollut enää</p>	

	<p>mukana. Ravitsemusasioita on kuitenkin käsitelty jonkin verran mm. kunnan Hyvinvointityöryhmässä.</p> <p>Valtakunnallisen kouluterveyskyselyn tulokset olivat Uuraisten kouluruoan osalta mahtavat: Kyselyyn vastasi 291 kuntaa / kaupunkia, Uurainen oli hienosti sijalla 10 ja 72,3 % koululaisista pitää kouluruokaa maultaan hyvänä.</p> <p>Koulukeskuskeittiön henkilökunta sai erityiskiitokset myös ystävällisestä ja joustavasta palvelusta.</p> <p>Kaikkien toimipaikkojen siivous toteutettiin kunnan omana työnä. Hirvasen koululla siivooja oli keittiössä lounastiskissä n. 1 ½ h / pv. Kyseinen siivousaikavaje ostettiin ulkopuoliselta toimijalta, joka siivosi aamuisin liikuntasalipäädyn. Aiemmin kouluavustaja siivosi kyseisen ajan, mutta nyt ei ollut sitä mahdollisuutta. Kyseinen tiskiapu on pakko järjestää keittiölle, koska yksi työntekijä ei riitä lounasjakelun aikana.</p> <p>Pidettiin siivousmitoitusten seurantalaveri mitoittajan kanssa. Perussiivoukseen tuli siivouspäiviä lisää, koska alkuperäinen mitoitus oli tehty liian suppeilla siivoustehtävillä. Ylläpitosiivousajat eivät muuttuneet.</p> <p>Siivouspalvelussa lisättiin palavereiden pitämistä niin, että keskusta-alueella pidettiin joitain poikkeuksia lukuun ottamatta kerran viikossa viikkopalaveri koko siivouspalvelun kuukausipalaverien lisäksi.</p> <p>Siivouksesta ei ole tullut negatiivista palautetta sen jälkeen, kun kaikki kohteet alettiin siivoamaan omana työnä.</p>
--	--

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2022	TA 2023	TP 2023
kustannusten maltillinen kehitys	tuotettujen aterioiden hinta €/ateria	3,33 €	3,32 €	3,33 €
	siivottavien neliöiden kustannukset / vuosi	26,59 €/m ² /v.	27,96 €/m ² /v.	26,94 €/m ² /v.
palvelutarpeen seuranta / järkevä tuottaminen	tuotettujen aterioiden määrä	292991	217948	208586
	siivousneliöt (ei huomioi siivouskertoja)	17 767 m ² (v.2022 valmistuneen siivousmitoituksen	14 836 m ²	14 836 m ²

		mukaiiset neliöt)		
--	--	-------------------	--	--

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Useamman työntekijän yhtäaikainen poissaolo tai äkillinen poissaolo voi aiheuttaa välillä tilanteita, joissa on haasteellista saada sijaisia. Ruokapalvelun kuudessa palvelukeittiössä työskennellään yksin ja sijaisjärjestelyt oli pakko saada hoidettua jotenkin.

Ruoanvalmistusmäärä on iso. Poikkeava tilanne esim. laiterikko, sähkön- tai vedenjakelun katko tai ongelma elintarvikkeiden toimituksessa voivat aiheuttaa hetkellisesti vaikeuksia ruoanvalmistamiseen.

Mahdolliset esim. maailmantilanteesta johtuvat hintojen korotukset voivat vaikeuttaa pysymistä määrärahojen puitteissa.

Sisäinen valvonta:

Uuden työvuoro-ohjelman käyttäminen ja työaikakirjaukset.

Siivouspalvelussa työnsujuvuuteen ja työilmapiiriin kiinnitetään vielä erityishuomiota ja tilanne onkin jo paljon parempi monenkin eri syyn takia.

Talouden toteumaa seurataan kuukausittain.

7600 Liikenneväylät

	TP 2022	Alkuperäinen TA 2023	TA - muutokset	TA 2023 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 570	1 600	0	1600	1075	-525
Toimintakulut	-282 390	-317 600	0	-317600	-304894	12706
Toimintakate	-280 820	-316 000	0	-316000	-303819	12181

Suunnitelmapoistot -233566 €

Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Liikenneväylien hoidossa pyritään turvaamaan kuntalaisille turvallinen, esteetön, hyväkuntoinen ja viihtyisä liikenneympäristö. Uusien kaava-alueiden katujen ja tonttialueiden tiet sekä katuvalaistus rakennetaan valmiiksi ennen tonttien myyntiä ja pyritään huomioimaan myyntihinnoissa.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Katualueilla toteutettiin merkittäviä perusparannuksia. Hirvasen asemakaava-alueen katujen hiekkapäälysteisiä osuuksia perusparannettiin ja vilkkaimmin liikennöityjä osuuksia asfaltoitiin. Hirvasen asemakaava-alueen ja Aittovuorenpolun katualueiden omistus siirrettiin toimituksien kautta kunnalle. Hiekkatiestön osalla ylläpitoon panostettiin lanauksilla ja suolauksilla hyvän hoitotason ja

asukastytyväisyyden saavuttamiseksi. Käyttötalousmenot sisältävät 53262 € avustuksina yksityisteille, joista 45000 e on vuosittain myönnettäviä yksityisteiden kunnostusavustuksia ja 8262e käytettiin perusparannusavustuksiin Matomäentien ja Varvikon yksityisteille kunnanvaltuuston 12.9.2022 päätöksen §31 mukaisesti. Uuraisten kunta päätti v. 2022 hyväksyä kesken toimintakauden urakoitsijahintojen noston. Taustalla oli poikkeuksellinen hintatason nousu valtakunnallisesti. Hintavaikutukset näkyivät myös kunnan käyttämien polttoaineiden, varaosien ja tiesuolan osalla. Sähkön hinnannousu ei toteutunut pahimman skenaarion mukaisesti ja katuvalaistuksen optimointia tehtiin, mikä näkyy sähkökulujen säästönä.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Toimivat ja turvalliset kulkuyhteydet, sujuvuus, viihtyisyys, vetovoima		
Kunnossapito	Mittari arviointikriteeri:	Tavoitetaso 2023
Kevyen liikenteen väylät ja valaistus riittävät	Valitukset kunnossapidosta, yleisesti palautteet	Panostetaan kunnossapitoon määrärahojen puitteissa, reagoidaan välittömästi
Onnettomuuksien määrän vähentäminen	Onnettomuuksien määrä	Kevyen liikenteen väylien valaistus riittävä Minimoidaan onnettomuudet asianmukaisella kunnossapidolla.
Toteutuminen: Tietyömaat saatiin toteutettua turvallisesti, onnettomuuksia ei sattunut. Valituspalautteita saatiin kuitenkin jossain määrin.		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Poikkeukselliset sääolosuhteet ja niiden aiheuttamat vauriot liikenneväyliin. Liukkaudentorjunta ja niiden aiheuttamat henkilövahingot. Määrärahojen puute, resurssien puute (ei ehditä reagoida tarpeeksi ajoissa). Käyttäjien oma toiminta.

7700 Puistot ja muut alueet

	TP 2022	Alkuperäinen TA 2023	TA -muutokset	TA 2023 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	483	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-36 155	-52 080	0	-52080	-61540	-9460
Toimintakate	-35 672	-52 080	0	-52080	-61540	-9460

Suunnitelmapoisto -6689 €
Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Puistojen ja leikkikenttien kunnossapito. Yleisten alueitten osalta pyritään luomaan kirkonkylän alueesta siisti ja viihtyisä ympäristö, johon panostettiin varaamalla määräraha materiaaleihin ja tarvikkeisiin n. 10 000e sekä määräaikaisen vihertyöntekijän palkkarahalla (12 kk, 50%) sekä vihertyöryhmän avulla. Projektityöntekijä toimi työnohjaajana, joka vastasi työllistämistukisista kasatun vihertyöryhmän toiminnasta. Ideoita ja viherrakentamiskohteita esiintyi huomattavasti määrärahaa enemmän, kun asioihin alettiin paneutumaan.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Heikkoon kuntoon päässeitä leikkikenttiä aletaan uudistamaan ja niiden säännölliseen ylläpitoon varattiin henkilöstöresurssia ja osaamista. Leikkikentät pidettiin turvallisina ja miellyttävinä käyttää. Kunnan keskustan ja haja-asutusalueiden puistoalueiden sekä kiinteistöjen viihtyisyyteen ja yleisilmeeseen panostettiin määräaikaistyövoiman avulla. Hiekoitukseen ja auraukseen kului määrärahoja enemmän kuin niihin oli varattu talousarviossa. Investointeihin oli varattu 10 000e pysäköintialueiden suunnitteluun, mutta Kuukanraitin näköalapaikan suunnitelmakustannukset jäivät n. 5000e, joka kunnanvaltuuston päätöksen 11.12.2023 § 58 mukaisesti siirrettiin käyttötalouspuolelle ja nostavat kustannuspaikan 70860 kaava-alueen puistot ja muut yleiset alueet kulurakennetta talousarvioon nähden.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Viihtyisät ja turvalliset lähivirkistysalueet, uudistuvuus, viihtyisyys		
Toimivat lähivirkistysalueet	Mittari arviointikriteeri: Asiakaspalaute	Tavoitetaso 2023 hyvin hoidetut ja huolletut alueet, leikkikenttien vuosittainen uusiminen
Toteutuminen Yleisten alueiden ja puistojen osalla tehty vihertyö sai erinomaista palautetta ja työn jälki näkyy heti katukuvassa. Leikkipuiston saneeraus onnistui ja sai hyvää palautetta.		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Pienet henkilöstöresurssit, jolloin määräaikaistarkastukset jäävät tekemättä ja voi syntyä onnettomuusriskejä. Riittämättömät määrärahat esim. vieraslaajitorjuntaan ja tarvittavien välineuusimisten tekemiseen.

7800 Sorakuopat

	TP 2022	Alkuperäinen TA 2023	TA - muutokset	TA 2023 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	13 482	25 000	0	25000	34521	9521
Toimintakulut	-3 299		0	0	0	0
Toimintakate	10 183	25 000	0	25000	34521	9521

Suunnitelmapoistot 0 €

Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Kunnalla on soranottoaikkana Rajalan tila Höytiällä.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Sorakuoppa pyritään pitämään tuotannollisessa käytössä. Selvitettiin kalliolouhinnan kannattavuutta Rajalan tilalla ja alueelle haettiin uusi ympäristö- ja maa-aineslupa, joka on voimassa v. 2033 saakka. Tämän myötä tulojen kasvu.

Tavoite	Mittari	TP 2022	TA 2023	TP 2023
- Maa-ainestenottoalue pidetään tuotannollisessa käytössä	ottomäärä m ³ /vuosi	e/vuosi		
- Rajala	7088 v. 2022 32553 v 2023	13500	25000	32410

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Ympäristövahingot soranoton yhteydessä sekä soranottoaikkajen lupa-asiat. Soranottoon soveltuvan maa-aineksen väheneminen. Vähäinen rakentaminen, jolloin menekkiä ei esiinny.

Sisäinen valvonta vuonna 2023:

Toimiala: Tekninen toimi

Sisäisen valvonnan painopistealueet:

- vuosisopimukset (ALVA, JS-Puhdistamo, Loimua, sopimusurakoitsijat)
- sähkösopimukset (kilpailuttaminen)
- vesihuoltolaitoksen maankäyttösopimukset ja liittymäsopimukset, sopimukset vesihuoltolaitosten kanssa
- urakkasopimukset ja hankinta-asiakirjat
- muut tekniset toimen sopimukset

8000 Ympäristöjaosto

Toiminnan kuvaus: Ympäristönsuojelu on teknisen lautakunnan alaisen ympäristöjaoston tulosyksikkö, joka vastaa kunnan vastuulla olevista lakisääteisistä kunnan ympäristönsuojelun viranomaistehtävien hallinnosta ja hoidosta (Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta 1986/64). Uuraisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristöjaosto. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluu erityislaissa säädettyjen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen, ympäristön tilan seuranta, ohjaus ja neuvonta, lausunnot, esitykset ja aloitteet, ympäristönsuojelua koskeva tiedotus, valistus ja koulutus ja yhteistyön edistäminen. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on lupa- ja valvontaviranomaistehtävänsä lisäksi toimia paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edunvalvojana.

Ympäristöjaosto vastaa lisäksi kunnan rakennusvalvonnan poikkeuslupakäsittelystä, joihin kuuluvat mm. huolehtiminen hyvän rakennustavan edistämisestä. Uuraisten kunta kuuluu Jyväskylän seutukuntaan ja on mukana yhteisesti hyväksytyssä seudun rakennemallin toteuttamisessa. Rakennemallissa käsitellään asumista, liikennettä ja maankäyttöä seudullisesta näkökulmasta. Lisäksi Uuraisten on mukana alueellisessa MAL-hankkeessa.

Hyvinvointialue-muutosten myötä vuoden 2023 ympäristötoimen alaisuuteen siirtyy Peruspalvelulautakunnan alaisuudesta 080205 Ympäristöterveydenhuolto sekä 080206 Löytöeläimet. Ympäristöterveydenhuollon palvelut tuotetaan yhteistoiminta-alueella, jonka tehtävien hoitamisesta vastaa Jyväskylän kaupunki. Ympäristöterveydenhuollon toimielimenä ja viranomaisena toimii Jyväskylän seudun ympäristöterveyslautakunta. Kustannukset jakautuvat terveys- ja elintarvikevalvonnan, eläinlääkintähuollon ja pieneläinpäivystyksen kustannuksiin. Löytöeläimet-kustannuspaikka sisältää eläinten tilapäisten hoidon järjestämiskulut Uuraisten kunnassa (sopimus T:mi Sanna Moilanen kanssa).

8200 Ympäristötoimi

	TP 2022	Alkuperäinen TA 2023	TA - muutokset	TA 2023 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	35 058	59 000	0	59000	53532	-5468
Toimintakulut	-143 060	-247 330	0	-247330	-266372	-19042
Toimintakate	-108 002	-188 330	0	-188330	-212840	-24510

Suunnitelmapoistot 0 €

Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja, ympäristösihteeri, rakennustarkastaja

Rakennusvalvonta

Toiminnan kuvaus: Vastaa maankäyttö- ja rakennuslain sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisista rakentamiseen liittyvistä lupa-asioista, neuvonnasta ja valvonnasta.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Rakennusvalvonnan ostopalvelusopimus Saarijärven kanssa on saatu muutettua toistaiseksi jatkuvaksi, joka helpottaa toimintaa ja sen riskejä. Ostopalvelusopimus kattaa rakennustarkastajan työpanosta, sekä avustavien tehtävien osalta toimistosihteerin työt. Kunnassa jatkettiin rakennusrekisterityötä, jossa kunta tarvitsee myös rakennusvalvonnan osaamista Saarijärveltä. Kunnan kiinteistörekisterin ajan tasalle saattamista edistettiin yhteistyöllä Saarijärven kanssa, sekä osittaisella ostopalvelulla konsultilta.

Lupien sähköinen hakeminen Lupapisteen kautta on tällä hetkellä 99 prosenttista, mutta rakennustarkastajaa työllistää hakemusten täytössä avustaminen ja ohjeistaminen, vaikka pdf-muotoisia ohjeita on laadittu ja ne löytyvät rakennusvalvonnan nettisivuilta. Sähköinen asiointi ja palvelu ovat saaneet pääsääntöisesti kiitosta asiakkailta. Vuoden 2017 alusta pysyvästi säilytettävät rakennusluvut on tullut arkistoida sähköisesti Lupapisteen kautta (Arkistolaitoksen päätös 13.5.2016). Arkistointiprosessin käynnistäminen on viivästynyt resurssipuutteen vuoksi, mutta tätä työtä edistettiin yhteistyössä Saarijärven kanssa. Tavoitteena on saada käyttöön myös sähköisten asiakirjojen ostopalvelu Lupapisteesä. Rakentamisen osalta vuosi 2023 oli hiljainen, lähinnä maailmantilanteesta ja kustannusten hintatason noususta johtuen. Myös tonttikaupat olivat vähäisiä. Rakennusvalvonnan tulot jäivät alle suunnitellun.

Lupamäärät:

- rakennus- ja toimenpideluvat, toimenpideilmoitukset 60 kpl
- omakotitalot 7 kpl
- purkamiset, jatkoajat, maisematyöt 9 kpl
- katselmuksia 155 kpl

Vuoden 2023 suurimpia kohteita olivat S-Market ja lentokone hotelli (Jetset Crew Oy).

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Joustavat rakennusvalvontapalvelut; inhimillisyys, sujuvuus, uudistuvuus

	Arviointikriteeri:	Tavoitetaso 2023
	1. Joustavat rakennusvalvonnan asiakaspalvelut ja palveluiden saavutettavuus	Aikaan ja paikkaan sitomaton lupien haku ja neuvontapyynnöt, toimivat sähköiset palvelut
	2. Matalan kynnyksen asiointi	Asiakaslähtöinen kanssakäyminen ja hyvä asiakaspalvelu
	3. Tasapuolinen kohtelu	Samat käsittelyajat ja perustellut päätökset

		kaikille, lakien ja määräysten noudattaminen ja soveltaminen samalla tavalla (tulkintojen yhtenäistäminen lähikuntien rakennusvalvontojen kanssa)
<p>Toteutuminen: Sähköisestä asioinnista pääosin hyvää palautetta. Rakennusvalvonnan ostopalvelu toimii hyvin, lupien käsittely sujuvaa. Lupamäärät jäivät alle suunnitellun maailmantilanteesta johtuen.</p>		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Keskeinen riski on ostopalvelusopimuksen onnistuminen Saarijärven kaupungin kanssa. Riskinä on pieni henkilöstöresurssi esim. ennakoinnissa keskeytystilanteissa. Mikäli ostopalvelusopimus päättyisi, Uuraisten kunta on suurien haasteiden edessä ammattitaitoisen rakennustarkastajan ja toimistosihteerin rekrytoinnin osalta. Vanhat keskeneräiset ja korjausta vaativat asiat eivät etene ja lisäävät työntekijän henkistä kuormitusta.

Ympäristönsuojelu

Toiminnan kuvaus: Ympäristötoimen tehtävänä on edistää ja valvoa ympäristönsuojelun toteutumista sekä kehittää viihtyisää asuinympäristöä. Yksikön viranomaistehtäviä ovat lupien ja ilmoitusten käsittely, lausunnot muille viranomaisille sekä valvonnat. Lisäksi seurataan ympäristön tilaa sekä opastetaan kuntalaisia ja yrityksiä ympäristönsuojeluasioissa.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Toiminnan painopiste on viime vuosina siirtynyt lupien valmistelusta ja päätösten teosta enemmän valvontaan (n. 50 % työajasta). Maa-aines- ja ympäristölupien määrät vaihtelevat vuosittain, kun aiemmin uusia maa-aineslupia on ollut useita vuodessa. Samalla yksittäisen maa-aineslupan maa-aineksen kokonaisottomäärä on kasvanut. Keskimäärin 15 % jää muulle ympäristöviranomaiselle kuuluviin lainvaatimiin tehtäviin. Ympäristötoimessa on 60 % työaikaresurssi kokoaikatyöstä.

Ympäristönsuojelulain uudistuksen myötä painopiste on siirtynyt voimakkaammin valvontatyöhön, jonka tulee olla suunnitelmallista ja säännöllistä. Lain vaatima Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma ja -ohjelma on laadittu 2022, jonka mukaisesti on ympäristöluvanvaraisia, rekisteröityjä ja ilmoituksenvaraisia toimijoita valvottu. Valvontaohjelmaa tarkastetaan ajantasalle vuosittain. Valvontasuunnitelmaan perustuvasta valvonnasta peritään ympäristönsuojelutaksan mukaisia valvontamaksuja, joilla voidaan kattaa osin ympäristönsuojeluyksikön kustannuksia. Ympäristönsuojelun tulot toteutuivat hieman paremmin talousarvioon nähden. Lupamäärät ovat kasvussa sekä maa-aines- että ympäristölupien osalta edellisvuosien hiljaisten vuosien jälkeen.

Laadittu pohjavesialueiden suojelusuunnitelma on hyvänä pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa ja suojelutoimenpiteiden toteuttamisessa. Suunnitelman toimenpideohjelma päivitetään säännöllisesti ja vuoden 2023 aikana Pohjavesien suojelusuunnitelman päivittämistä aloitettiin. Valvontakohteet ja riskialueet kunnassa on lisätty LOUHI-karttapalvelun tasoihin, jotka ovat nähtävillä koko teknisellä toimella. Näitä tulee päivittää muutosten myötä.

Uuraisten kuntaan on rakentunut laajalle alueelle vesi- ja viemäriverkosto osuuskuntien toimesta. Verkostojen toiminta-alueiden vahvistamisen jälkeen on mahdollista hakea vapautusta liittymisestä viemäriin ja/tai talousveteen. Vapautuksen myöntää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Verkoston ulkopuolelle jääviä kiinteistöjä opastetaan rakennusvalvonnan kanssa jätevesiasetuksen vaatimusten mukaisten kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien toteuttamisessa. Vuonna 2023 ympäristötoimessa tehtiin jätevesijärjestelmien valvontaa ja neuvontaa sekä annettiin lausuntoja uusien jätevesijärjestelmien luvituksessa.

Uuraisten vesistöjen tilan seuranta tehdään resurssien mukaan. Nauttiais- ja Kaijanjärven tilaa on seurattu säännöllisesti vuosittain ja vuonna 2023 käynnistettiin Nauttiainen-järven kunnostushanketta, johon haettiin avustusta vuodelle 2024. Uuraisten kunta liittyi Keski-Suomen Vesi ja Ympäristö ry:n kuntajäseneksi vuoden 2023 alusta. Tätä kautta saadaan lisätukea esimerkiksi vesistökunnostushankkeisiin ja hankeavustusten hakuun.

Vieraskasvilajien torjuntatyöhön ympäristönsuojelun osalta varauduttiin 3000e suuruisella määrärahalla. Tekninen toimi on varannut määrärahoja määräaikaisen vihertyöntekijän palkkaamiseen, jonka työnkuvaan on sisällytetty vieraskasvilajien torjuntatyön ohjaamista. Kurturuusut kaivettiin suurimmalta osin kokonaan pois ja osittain näännytettiin v.2022. Samalla kartoitettiin myös muiden vieraslajien esiintymiä kunnan omistamilla kiinteistöillä. Uuraisten kunta on Sammakkokangas Oy:n osakas, joka hoitaa kunnan jätehuollon viranomaistehtävät. Ympäristönsuojelu hoitaa jätehuollon valvontatehtävä.

Ympäristösihteeri oli mukana valmistelemassa ilmastokoordinaattori-hanketta ja ympäristöministeriöltä haettiin avustusta ilmastosuunnitelman tekemiseen, 4 kunnan yhteisen ilmastokoordinaattorin palkkaamiseksi. Ilmastosuunnitelman teko oli uuden ilmastolain mukaan pakollinen viimeistään seuraavalla valtuustokaudella. Ilmastokoordinaattori aloitti marraskuussa Uuraisilla (konsernipalveluiden työntekijänä)

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Joustavat ympäristönsuojelupalvelut; inhimillisyys, sujuvuus, uudistuvuus		
	Mittari arviointikriteeri:	Tavoitetaso 2023
	1. Ympäristö-, maa- aineslupahakemusten, ilmoitusten ja hakemusten käsittely	1. Lupakäsittelyt, viranhaltijapäätökset, rekisteröinnit käsitellään niin

	<p>joustavasti</p> <p>2. Ympäristön hyvän tilan ylläpitäminen</p> <p>3. Asiantuntijuus</p>	<p>pikaisesti kuin hallintolain kautta on mahdollista</p> <p>2. Valvonta- ja tarkastuskäynnit valvontasuunnitelman mukaisesti, sekä tarpeen mukaan tehtävät jäte-, maa-aines-, YSL- ja vesilain mukaiset tarkastukset</p> <p>3. Lupavalmistelu, lausuntojen anto, neuvonta ja ohjaus, aloitteet, selvitykset, yhteistyö</p>
<p>Toteutuminen Valvontakäynnit suoritettiin suunnitellusti ja vireillä olevat luvat ja ilmoitukset saatiin käsiteltyä sujuvasti. Muita tarkastuskäyntejä tehtiin koronatilanteen salliessa. Isompien projektien, kuten vesiensuojeluhankkeiden, valvontasuunnitelman ja pohjavesiensuojelusuunnitelman päivittäminen ym. viivästyi valvontatyön ja henkilöstöjärjestelyjen vuoksi. Koulutuksiin osallistuttiin työtilanteen salliessa.</p>		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Keskeisin riski tavoitteiden saavuttamiselle on henkilöstöressin niukkuus työtehtävien lisääntyessä, lakien ja säädösten uudistuessa ja mm. luparajojen toimivaltarajojen muuttuessa, valvontaohjelman ja -suunnitelman toteuttaminen. Ilmastoasioiden eteenpäinvieminen ja muiden projektien edistämien normaalien työtehtävien lisäksi.

Sisäinen valvonta:

Toimiala: Ympäristötoimi

Suunnitellun sisäisen valvonnan painopistealueet:

- rakennuslupa-asiakirjat
- ympäristötoimen asiakirjat
- Ympäristöterveydenhuollon ja löytöeläinten sopimusasiakirjat